

<https://helda.helsinki.fi>

Poikkeus pääsääntöön : määräisen artikkelin poisjätö of-genetiivilausekkeen edellä asiatekstissä

Kempas, Ilpo

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

2019-12-17

Kempas , I 2019 , Poikkeus pääsääntöön : määräisen artikkelin poisjätö
of-genetiivilausekkeen edellä asiatekstissä . julkaisussa S Päällysaho , A Haasio , S
Saarikoski & S Uusimäki (toim) , Seinäjoen ammattikorkeakoulu 2019 : moninaista
osaamista . Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia , Nro 32 ,
Seinäjoen ammattikorkeakoulu , Seinäjoki , Sivut 191 - 201 .

<http://hdl.handle.net/10138/308735>

---

cc_by_nd
publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Kempas, I. 2019. Poikkeus pääsääntöön: Määräisen artikkelin poisjätto of-genetiivilausekkeen edellä asiatekstissä. Teoksessa: S. Päällysaho, A. Haasio, S. Saarikoski & S. Uusimäki (toim.) Seinäjoen ammattikorkeakoulu 2019: Moninaista osaamista. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 32, 191 - 201.

<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019121348144>

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

POIKKEUS PÄÄSÄÄNTÖÖN: MÄÄRÄISEN ARTIKKELIN POISJÄTTÖ OF- GENETIIVILAUSEKKEEN EDELLÄ ASIA TEKSTISSÄ

Ilpo Kempas, FT, dosentti, lehtori
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

1 JOHDANTO

Tarkastelun ja tutkimuksen kohteena on englanninkielisessä asiatekstissä, etenkin tieteellisessä tekstissä esiintyvä ilmiö, *of*-genetiivilauseketta edeltävän substantiivin käyttö ilman määräistä artikkelia. Tavoitteena on lähestyä tätä ilmiötä empiirisen tutkimuksen avulla. Määräisen artikkelin poisjätto tällaisissa tapauksissa on poikkeus vallitsevaan, myös vieraskielisille opiskelijoille nyrkkisääntönä opettavaan käytäntöön, jossa substantiivi saa määräisen artikkelin (*the*), esim. **the title of the book is Wuthering Heights**.¹ Seuraava esimerkki (McAnsh, Pennington & Miraftabi 2006) havainnollistaa tutkimuskohdetta:

(1a) **Ø Chemical analysis of the Arabianranta area** showed severe contamination of the soil.

(1b) **Ø contamination of soil** with base and heavy metals continues to be a problem in many industrialized countries.²

Tällaisissa tapauksissa substantiivi ilmaisee prosessia, joka on *uncountable* eli vain yksikkömuotoisena esiintyvä, ja substantiivia käytetään perusmerkityksessään geneerisesti eli yleispätevässä merkityksessä. Artikkelin poisjätto näissä tapauksissa ei kuitenkaan ole pakollista, vaan kyse on asiatekstille ominaisesta tyylipiirteestä.

Tutkimusta varten kerättiin kahdeksasta edellä mainittuun ryhmään kuuluvasta substantiivista (*analysis, contamination, pollution, degradation, reading, acquisition, development, control*) koostuva aineisto (N=434), johon koottiin kaikki havainto-

¹ Kirjoittajan henkilökohtainen kokemus: Eräällä englantilaisen filologian perusopintojaksolla natiivilehtori korosti *the*-artikkelin käyttöä *of*-genetiivilausekkeen edellä, "paitsi eräissä poikkeustapauksissa", joita hän ei kuitenkaan ryhtynyt valottamaan tarkemmin.

² Symboli Ø tarkoittaa artikkelin poisjättöä.

ajankohtaan (2.7.2019) Google-hauilla saatavissa olevat artikkelilliset ja artikkelittomat tapaukset (ks. luku 3). Tavoitteena oli tutkia artikkelin poisjätön yleisyyttä eri substantiiveilla.

Englannin kielen opiskelussa artikkeleiden on käyttö eräs yleisimmistä oppimishaasteista. Eräs opiskelijoille annettavista muistisäännöistä on, että *of*-genetiiviä edeltävä substantiivi saa määräisen artikkelin. Tämä sääntö pätee useimpiin tapauksiin. Tarkastelun kohteena ovat tapaukset voivat siten tuntua hämmäntäviltä esim. englanninkielistä asiatekstiä lukevasta tai opinnäytettään tai muuta tutkimusraporttia (ml. opinnäytteen tiivistelmä) englanniksi kirjoittavasta opiskelijasta.

2 MÄÄRÄISEN ARTIKKELIN KÄYTTÖ OF-GENETIIVILAUSEKKEEN EDELLÄ KIELIOPIN KUVAUKSISSA

Prosessia ilmaisevat substantiivit ovat abstraktisanoina lähtökohtaisesti artikkelittomia³, esim.

(2a) Ø Reading is fun.

(2b) Well-educated individuals are more concerned about Ø air pollution.

Kun tällaiset substantiivit saavat jälkimääritteen, *of*-genetiivilausekkeen tai *relatiivilauseen*, niitä edeltää kataforinen (eteenpäin viittaava) *the*-artikkeli (Quirk ym. 1995, 268 - 269). Tällöin jälkimäärite rajoittaa substantiivin viittaussuhdetta ja viittaus kohdistuu rajatumpaan tarkoitteeseen. Täysin abstraktit substantiivit kuten *love* ja *significance* saavat tuolloin määräisen artikkelin:

(3a) **The** love (that) she felt for him.

(3b) **The** significance of the horse for Finnish history.

Kuten jo todettiin, määräisen artikkelin käyttö *of*-genetiivilausekkeen ja *relatiivilauseen* edellä mainitaan kielenopetuksessa eräänä perussääntönä, johon viitataan pedagogisesti suuntautuneissa kielioopin kuvauksissa (esim. Berry 1993, 30 - 31; Svartvik & Sager 1989, 158 - 159; Quirk & Greenbaum 1989, 71; Bache 2000, 176). Yoo (2009, 274) raportoi kataforisen käytön olevan määräisen artikkelin yleisin käyttöalue (40 %) myös akateemisessa tekstissä.

³ Useimmilla empiirisen tutkimuksen (luku 4) kohteena olevilla substantiiveilla on abstraktin merkityksen lisäksi myös konkreettisia merkityksiä, jolloin sanat saavat artikkelin ja monikkomuodon. Niitä ei kuitenkaan tarkastella tässä yhteydessä.

Samaan aikaan viittauksia esimerkkien (1a) ja (1b) mukaiseen artikkelin poisjättöön on selvästi vaikeampi löytää, koska se on erikoistapaus. Sitä eivät tuo esiin esim. Berry (1993), Svartvik ja Sager (1989), Quirk ja Greenbaum (1989), Quirk ym. (1995) eikä Bache (2000), vaikka juuri tällaisissa teoksissa niin odottaisi tapahtuvan⁴. Toisaalta ilmiön mainitsi jo viime vuosisadalla Christophersen (1939). Hänen mukaansa (s. 148) poisjätto tapahtuu kiinteissä ilmauksissa (esim. *freedom of speech*) ja substantiivin ollessa toimintaa ilmaiseva ja *of*-preposition pääsanaan kohdistuva (esim. *breach of the regulations, contemplation of their beauty, discussion of other slaughters*). Luvussa 1 mainitun, Suomen virtuaaliyliopistossa tuotettu englanninkielisen tieteellisen kirjoittamisen verkkomateriaalin (McAnsh ym. 2006) ohella ilmiön esiintymisen tieteellisessä tekstissä mainitsee Wallwork (2016, 32). Hutterin (2015) väitöstutkimus kohdistuu samaan aihepiiriin, artikkeleiden käyttöön tieteellisessä tekstissä, mutta tässä käsiteltävä artikkelin poisjätto ei nouse siinä lainkaan esiin.

Alustavana tulkintana esimerkkien (1a) ja (1b) kaltaisille tapauksille on, että prosessia ilmaisevat substantiivit ”vastustavat” jälkimääritteen yksilöivää vaikutusta ja säilyttävät siten artikkelittomuutensa muita substantiiveja useammin. Prosessia ilmaisevien substantiivin viittaussuhteen rajoittaminen on siten vaikeampaa.

3 AINEISTO JA MENETELMÄ

Aineisto (N=434) kerättiin internetistä Google-hauin (fraasihaku) yhden päivän aikana (2.7.2019). Tavoitteena oli kerätä kaikki kunkin tapauksen havaintoajan kohtana saatavilla olevat esiintymät, jotta artikkelittoman ja artikkelillisen muodon frekvenssejä voisi vertailla keskenään. Tavoitteena oli myös tuoda esiin mahdollisia eroja ilmiön esiintyvyydessä eri substantiivien välillä.

Sanat sijoitettiin tarkasteltavan ilmiön kannalta luonnollista kontekstia edustaviin fraaseihin, millä saatiin myös hallittavissa olevat ja vertailun kannalta ihanteelliset tapausmäärät. Käytetyiksi fraaseiksi valittiin esimerkkien (1a) ja (1b) mukaisesti ”*chemical analysis of*” ja ”*contamination of soil(s)*”. Viimeksi mainitusta saatavien tulosten vertailukohteeksi valittiin sitä merkityksensä puolesta lähellä olevat ilmaukset ”*degradation of the environment*” ja ”*pollution of the river*”. Kolmessa viimeksi mainitussa prosessissa kyse on *of*-genetiivilausekkeen pääsanana olevan substantiivin kokemasta muutoksesta, joka ensiksi mainittuun verrattuna ilmenee sisäisenä prosessina, vaikkakin de facto ulkopuolisten tekijöiden aiheuttamana. Ensimmäisessä (*chemical analysis*) substantiivi on puolestaan suoraan siihen

⁴ Tämä voi selittyä yksinkertaisesti sillä, ettei tässä tutkittavan poikkeuksen olemassaoloa tiedosteta: Yoo (2009, 275) tuo esiin Masterin (1986, 202) esittämän väitteen, jonka mukaan the-artikkeliä ei voi koskaan jättää pois *of*-lausekkeen yhteydessä.

kohdistuvan toiminnan kohteena. Tutkimukseen lisättiin myös tätä asetelmaa vastaavat tapaukset, "*control of the process*", "*reading of books*" ja "*acquisition of books*" sekä "*development of language skills*", joka tosin tapauksesta riippuen ilmaisee joko tapahtuvaa muutosta ('kehittyminen') tai toiminnan kohdetta ('kehittäminen').

Tapausten valinnassa kiinnitettiin huomiota myös mahdolliseen korrelaatioon of-genetiivilausekkeen substantiivin definiittisyyden/indefiniittisyyden ja edeltävän substantiivin artikkelillisuuden tai artikkelittomuuden välillä. Testilausekkeista neljässä genetiivilausekkeen substantiivi on epämääräisessä muodossa (*soil(s)*, *language skills*, *books*) ja kolmessa määräisessä (*the environment*, *the river*, *the process*). Lisäksi yksi esimerkki sai jälkeensä jommankumman muodon (*chemical analysis of X*). Epämääräistä muotoa edustavat artikkelittomat, monikkomuotoiset substantiivit sekä yksikkömuotoiset ainesanat ja *countable*-substantiivit, joita edeltää epämääräinen artikkeli.

Tapaukset luokiteltiin tekstilajin perusteella kolmeen ryhmään: tieteelliseen tekstiin, muuhun asiatekstiin ja suullisiin ilmauksiin. Tavoitteena oli tutkia, onko tieteellisen tekstin ja muun asiatekstin välillä eroa artikkelin poisjätössä. Myös poisjätön mahdollinen esiintyminen suullisissa ilmauksissa on mielenkiintoista, sillä kuten luvusta 1 ilmenee, se vaikuttaa olevan lähinnä kirjakielen ilmiö.

Kaikki tapaukset edustavat lähtökohtaisesti brittienglantia: hakukriteerinä oli maantunnus uk (Yhdistynyt kuningaskunta). Wahid (2013) on osoittanut, että englannin eri maantieteellisten varianttien välillä ilmenee eroja artikkeleiden käytössä, vaikka kyseisessä tutkimuksessa ei käsiteltykään tässä tutkittavaa ilmiötä. Näin ollen saatavat tulokset eivät ole automaattisesti yleistettävissä esim. amerikanenglantiin.

Tarkastelun ulkopuolelle jätettiin tapaukset, joissa toimintaa ilmaiseva sana on osa edeltävää substantiivilauseketta (esim. *measures of Ø development of*), jolloin artikkeli jätetään pois muusta syystä. Toisaalta mukaan otettiin tapaukset, joissa toimintaa ilmaisevaa sanaa edeltää välittömästi toinenkin substantiivi (esim. **the support and development of language skills**), jolloin artikkeli toimii määritteenä molemmille. Artikkeli voidaan jättää pois myös molempien edeltä (esim. *compromised by Ø ill health and Ø degradation of the environment*).

4 TULOKSET

Seuraavasta taulukosta ilmenevät artikkelittomien ja artikkelillisten tapausten jakaumat määrinä ja prosentteina eri substantiiveilla.

Taulukko 1. Artikkelittomien ja artikkelillisten tapausten jakauma tapauksittain.

	Ei artikkelia	Artikkeli	Yht.
chemical analysis of	25 (67,6)	12 (32,4)	37
contamination of soil(s)	38 (65,5)	20 (34,5)	58
degradation of the environment	15 (38,5)	24 (61,5)	39
pollution of the river	46 (54,1)	39 (45,9)	85
development of language skills	12 (13,6)	76 (86,4)	88
control of the process	20 (74,1)	7 (25,9)	27
reading of books	24 (34,3)	46 (65,7)	70
acquisition of books	7 (23,3)	23 (76,7)	30
	187 (43,1)	247 (56,9)	434 (100)

Ensimmäisenä havaintona on, että artikkelin poisjättöä esiintyy kaikilla kahdeksalla substantiivilla, mikä kertoo ilmiön yleisyydestä (43,1 %). Substantiivien frekvensseissä on kuitenkin huomattavia eroja, jotka selittyvät substantiivien leksikaalisilla merkityseroilla. Taulukosta ilmenee, että juuri McAnshin ym. (2006) esimerkissään mainitsevat substantiivit *analysis* ja *contamination* (1a, 1b) esiintyvät aineistossa valtaosin ilman artikkelia.

- (4a) This review focuses on the development of techniques for Ø chemical analysis of MTS.
- (4b) Ø Contamination of soil with heavy metals is a hidden and dangerous challenge to the health of Africans.

Artikkelittomia tapauksia on kuitenkin suhteellisesti eniten *control*-sanalla (74,1 %), vaikka tapausten pieni kokonaismäärä (n=27) saattaa heijastua tulokseen.

(5) When **Ø** control of the process is lost, what extreme temperatures and pressures might it be exposed to?

Vastaavasti *development* saa artikkelin 86,4 prosentissa tapauksista:

(6) **The** development of language skills is one of the most important areas of school life.

Tulokset osoittavat, ettei artikkelin poisjätön tai käytön kannalta ole merkitystä sillä, ilmaiseeko toimintaa tarkoittava sana seuraavassa substantiivissa tapahtuvaa muutosprosessia (esim. *contamination* of X) vai toiminnan kohdistumista substantiiviin (esim. *analysis* of X). Vaikka artikkelin poisjättöä suosivien joukossa on *contamination*-sanana lisäksi myös merkitykseltään lähellä oleva *pollution*, kolmas de facto -synonyymi *degradation* osoittautuikin artikkelin käyttöä suosivaksi (61,5 %):

(7) They are affected by **the** degradation of the environment caused by poor land, pollution, and exhausted natural resources.

Substantiiveilla *reading* (8a) ja *acquisition* (8b), jotka ilmaisevat toiminnan kohdistumista *of*-lausekkeen substantiiviin, artikkelin käyttö on vallitsevaa (65,7 ja 76,7 %), mutta *analysis* (4a) ja *control* (5) (32,4 ja 25,9 %) kumoavat oletuksen, että toiminnan kohdistuminen substantiiviin suosisi artikkelin käyttöä.

(8a) Accelerated Reader helps you focus attention on **the** careful reading of books.

(8b) The only arrangements that were made for **the** acquisition of books was the provision of a donors' book.

Seuraavassa taulukossa esitetään artikkelittomien ja artikkelillisten tapausten jakauma tieteellisen tekstin ja muiden tekstityyppien välillä. Taulukkoon eivät siis sisälly suullisista ilmauksista kerätyt tapaukset.

Taulukko 2. Artikkelittomien ja artikkelillisten tapausten jakauma tieteellisen tekstin ja muiden tekstien välillä.

	Ei artikkelia	Artikkeli	Yht.
Tieteellinen teksti	68 (37,8) ^a (50,7) ^b	66 (28,3) ^a (49,3) ^b	134
Muut tekstit	112 (62,2) ^a (40,1) ^b	167 (71,7) ^a (59,9) ^b	279
Yht.	180 (43,6)	233 (56,4)	413 (100)

^a = sarakeprosentti, ^b = riviprocentti

Taulukosta havaitaan, että artikkelin poisjätto on jonkin verran yleisempää tieteellisessä tekstissä (50,7%) kuin muissa tekstityypeissä (40,1%). Tilastomatemattinen analyysi χ^2 -testillä osoittaa merkitsevän eron luokkien välillä ($\chi^2=4,1$, $p=0,04$, $df=1$)⁵. Tämä ero ei kuitenkaan ole kovin vahvasti merkitsevä: raja-arvo nollassa nollahypoteesin (H_0) hylkäämiselle alittuu vain yhdellä sadasosalla. Jos testiin lisätään vielä Yatesin korjaus⁶, mitä Karma ja Komulainen (2002, 98) suosittelevat vapausasteiden lukumäärän ollessa yksi, saadaan päinvastainen tulos ($\chi^2=3,7$, $p=0,054$), eli tilastollisesti merkitsevää eroa ei olisi. Johtopäätöksenä voi kuitenkin katsoa, että ero luokkien välillä on ainakin melkein merkitsevä tai vahvasti suuntaa antava. Tuloksen perusteella voi varmuudella poissulkea tulkinnan, että artikkelin poisjätto olisi yksinomaan tieteellisen tekstin ominaispiirre: 62,2 % kaikista artikkelittomista tapauksista on peräisin muista tekstityypeistä. Seuraavat esimerkit havainnollistavat artikkelin poisjättöä muissa kuin tieteellisissä teksteissä:

- (9a) Ø Re-reading of books is particularly essential in order to build up fluency and confidence.
- (9b) A rich curriculum which encourages Ø extensive reading of books and other types of texts.
- (9c) Ø Chemical analysis of breath is the primary application of the Super SESI
- (9d) A photo from early in the year showing Ø pollution of the River Ouse.

Suullisiin ilmauksiin perustuvia tapauksia kerättiin yhteensä 21. Tapauksista 13 (61,9 %) on artikkelillisia ja 8 (38,1 %) artikkelittomia. Kuten luvussa 3 todettiin, viimeksi mainitut ovat kiinnostavia, koska artikkelin poisjätto profiloituu nimenomaan kirjoitetun kielen ja etenkin tieteellisen tekstin piirteinä.

⁵ Merkitsevyystasoksi asetettiin $p \leftarrow 0,05$.

⁶ Havaittujen ja odotettujen frekvenssien eron itseisarvosta vähennetään arvo 0,5.

(10a) [...] libraries close, early years work in schools focusses more and more on 'decoding' and less and less on Ø frequent reading and re-reading of books. ...

(10b) Ø Acquisition of books for the Library is a matter for the Librarian and not the Government.

(10c) Given the importance of issues concerning Ø pollution of the River Windrush and the [...].

(10d) Ø Contamination of soil with heavy metals is a hidden and dangerous challenge to the health of Africans.

Kaikki edellisten tapausten kaltaiset esimerkit edustavat toisaalta huoliteltua asiakieltä, eivät spontaania, arkikielenomaista puhekieltä. Johtopäätösten tekeminen artikkelin poisjätöstä puhutussa kielessä edellyttäisi laajempaan korpuksen perustuvan analyysin.

Seuraavassa taulukossa tapauksia tarkastellaan suhteessa *of*-lausekkeen substantiivin definiittisyyteen tai indefiniittisyyteen.

Taulukko 3. Artikkelittomien ja artikkelillisten tapausten jakauma *of*-lausekkeen substantiivin muodon suhteen (epämääräinen/määräinen).

<i>Of</i> -lausekkeen substantiivin muoto	Ei artikkelia edeltävän subst. edellä	Artikkeli edeltävän subst. edellä	Yht.
Epämääräinen muoto	102 (54,5) ^a (36,7) ^b	176 (71,5) ^a (63,3) ^b	278
Määräinen muoto	85 (45,5) ^a (54,8) ^b	70 (28,5) ^a (45,2) ^b	155
Yht.	187 (43,2)	246 (56,8)	433 ⁷

^a = sarakeprosentti, ^b = riviprosentti

Kuten taulukosta voi päätellä, tulokset osoittavat tilastollisestikin (erittäin) merkitsevää eroa ($\chi^2=13,4$, $p=0$, $df=1$); sama tulos saadaan myös Yatesin korjauksen jälkeen ($\chi^2=12,6$, $p=0$). Vaikka kaikissa soluissa havaitut frekvenssit eroavat odotetuista frekvensseistä, huomio kohdistuu kahteen soluun, joissa nämä ovat huomattavasti odotettuja frekvenssejä korkeampia. Toisessa on kyse tapauksista ($n=176$), joissa edeltävällä substantiivilla on määräinen artikkeli ja joissa seuraavan *of*-genetiivilausekkeen substantiivi on epämääräisessä muodossa.

⁷ Yhdessä tapauksessa lähteessä oli epähuomiossa jätetty *of*-lausekkeen substantiivi pois.

(11a) **The** development of **Ø** language skills is one of the most important areas of school life.

(11b) This book provides a unique source of reference on **the** chemical analysis of **Ø** potentially contaminated land.

Edellisen asetelman "vastapariksi" taulukosta nousevat tapaukset (n=85), joissa edeltävällä substantiivilla ei ole artikkelia ja joissa seuraavan *of*-genetiivilausekkeen substantiivi on puolestaan määräisessä muodossa.

(12a) Environmental experts were called out after concerns were raised by members of the public over **Ø** possible pollution of **the** River Luggie.

(12b) but if **Ø** further chemical analysis of **the** collected material is required then this may determine the type of collection medium selected.

Tilastollisesti harvinaisempia yhdistelmiä ovat siis artikkeliton muoto edeltävällä substantiivilla + epämääräinen muoto *of*-lausekkeen substantiivilla (13a) sekä artikkelillinen muoto edeltävällä substantiivilla + määräinen muoto *of*-lausekkeen substantiivilla (13b).

(13a) Its activities include **Ø** acquisition of **Ø** books, photos, memoirs and other documents for the Trust's Archive.

(13b) [...] Policy makers and natural and social scientists have been increasingly looking into the multitude of factors responsible for **the** degradation of **the** environment and climate change.

Taulukosta havaitaan kuitenkin, että molempia esiintyy runsaasti, joten kyseisiä yhdistelmiäkin tulee pitää täysin mahdollisina ja luonnollisina. Jos tapausten kokonaismäärä aineistossa on suuri, χ^2 -testi havaitsee herkemmin pienetkin tilastolliset erot.

Lopuksi tutkittiin vielä mahdollista yhteyttä *of*-lausekkeen substantiivin yksikkö- tai monikkomuotoisuuden ja ensimmäisen substantiivin artikkelillisuuden välillä. Tarkasteluun otettiin ne tapaukset, joissa yksikkö- tai monikkomuotoa ei ollut etukäteen lukittu, eli kaikki *chemical analysis of X-* ja *contamination of soil(s)*-tapaukset (n=94). χ^2 -testin perusteella merkitsevää eroa ei ole ($\chi^2=0,004$; $p=0,95$; $df=1$; Yatesin korjaus: $\chi^2=0,03$; $p=0,87$), eli substantiivin luvun yhteyden artikkelin käyttöön ja poisjättöön voi poissulkea.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Artikkelittomien toimintaa ilmaisevien substantiivien esiintymisestä *of*-lausekkeen edellä voi tutkimuksen perusteella todeta, että artikkelin poisjätto riippuu voimakkaasti siitä, mikä substantiivi on kyseessä (Taulukko 1). Toinen merkittävä tulos on, että vaikka tieteelliset tekstit osoittavat artikkelin poisjätön suhteen χ^2 -testissä täpärästi tilastollisesti merkitsevää eroa (ei kuitenkaan Yatesin korjauksella), ilmiö ei rajoitu tieteelliseen tekstiin, vaan sitä esiintyy myös muissa asiateksteissä (Taulukko 2). On huomattava, että 62,2 % aineiston artikkelittomista tapauksista esiintyy muissa kuin tieteellisissä teksteissä. Kolmas merkittävä havainto on, että *of*-lausekkeen substantiivin määräisyydellä tai epämääräisyydellä on tilastollisesti merkitsevä yhteys artikkelin käyttöön tai poisjättöön edeltävässä substantiivissa (Taulukko 3). Tulokset havainnollistavat, että artikkelin poisjätto on todennäköisempää, kun seuraavan *of*-lausekkeen substantiivia edeltää määräinen artikkeli (12a, 12b). *Of*-lausekkeen substantiivin epämääräinen muoto vastaavasti kasvattaa määräisen artikkelin esiintyvyydestodennäköisyyttä edeltävällä substantiivilla (11a, 11b). Alustavana selityksenä tulokseen voisi esittää, että esimerkkien (11a) ja (11b) tyyppiset tapaukset vastaisivat pääsääntöä (ks. luku 2) mutta asiateksti vierastaisi ”liiallista” *the*-artikkelin käyttöä pyrkiessään optimoimaan ilmaisun tehokkuuden (12a, 12b). Vakuuttavasta tilastollisesta erosta huolimatta taulukosta ilmenee, ettei kyseessä kuitenkaan ole selkeä dikotomia, vaan tästä mekanismista poikkeavia tuloksia on runsaasti (vrt. 13a, 13b).

Tulosten perusteella voi pitää perusteltuna, että artikkelin poisjätto *of*-lausekkeitä edeltävillä, toimintaa ilmaisevilla substantiiveilla esitellään myös englannin opetuksessa korkea-asteella, koska tämän tutkimuksen perusteella se osoittautuu huomattavan yleiseksi (43,1 % tapauksista).

Tässä tutkimuksessa tutkittujen substantiivien ohella on myös varmasti runsaasti muitakin, joita käytetään ilman artikkelia vastaavissa tapauksissa. Tarkastelua voisi myös laajentaa amerikanenglantiin: ilmiön olemassaolo brittienglannissa on vahvistettu tällä tutkimuksella, mutta mahdollisia eroja englannin päävarianttien välillä, esim. ilmiön yleisyydessä, ei voi sulkea pois.

LÄHTEET

- Bache, C. 2000. Essentials of mastering English: A concise grammar. [Verkkokirja]. Berlin: Mouton de Gruyter. [Viitattu 9.7.2019]. Saatavana Ebook Central Academic Complete -kokoelmasta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Berry, R. 1993. Collins Cobuild English guides 3: Articles London: HarperCollins.
- Christophersen, P. 1939. The articles: a study of their theory and use in English. Copenhagen: Munksgaard.
- Hutter, J.-A. 2015. A corpus based analysis of noun modification in empirical research: articles in applied linguistics. [Verkkojulkaisu]. Portland State University. Dissertations and theses 2211. [Viitattu 5.7.2019]. Saatavana: <https://pdfs.semanticscholar.org/8a4a/e68e68f72be8c-5d8622002e07c7c7c5c8abd.pdf>
- Karma, K. & Komulainen, E. 2002. Käyttätymistieteiden tilastomenetelmien jatkokurssi. [Verkkojulkaisu]. 2. laitos. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteen laitos. [Viitattu 6.7.2019]. Saatavana: <http://users.utu.fi/marimur/Tutkimustaidot/Karma%20&%20Komulainen%20jatkokurssi.doc>
- Master, P. 1986. Science, medicine, and technology: English grammar and technical writing. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- McAnsh, S., Pennington, K., & Miraftabi, B. 2006. Indefinite vs. definite: Postmodifiers. [Verkosivusto]. Finnish Virtual University. [Viitattu 1.7.2019]. Saatavana: <http://sana.aalto.fi/awe/grammar/articles/definite/genitives.htm>
- Quirk, R. & Greenbaum, S. 1989. A university grammar of English. 27th impression. Harlow: Longman.
- Quirk, R. & Greenbaum, S., Leech, G. & Svartvik, J. 1995. A comprehensive grammar of the English language. 13th impression. London: Longman.
- Svartvik, J. & Sager, O. 1989. Engelsk universitetsgrammatik. Uppsala: Almqvist & Wiksel Läromedel.
- Wahid, R. 2013. Definite article usage across varieties of English. World Englishes 32 (1), 23 - 41.
- Wallwork, A. 2016. English for research: Grammar, usage and style. [Verkkokirja]. New York: Springer. [Viitattu 9.7.2019]. Saatavana Springer-kokoelmasta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Yoo, I. W. 2009. The English definite article: What ESL/EFL grammars say and what corpus findings show. [Verkkojulkaisu]. Journal of English for academic purposes 8 (4), 267 - 278. [Viitattu 9.7.2019]. Saatavana: <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2009.07.004>